

Předkládací zpráva

Předmětný materiál předkládá veřejný ochránce práv (dále jen „ochránce“) na základě ustanovení § 20 odst. 2 písm. a) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o vyrozumění ochránce o systémových nedostatcích při naplňování práva na spravedlivý proces soudy, které zahrnuje i právo na projednání věci v přiměřené lhůtě (garantované články 36 odst. 1 a 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). V případě české justice lze z více než jedenáctileté praxe veřejného ochránce práv jako hlavní důvody průtahů v soudních řízeních uvést především objektivní příčiny, které znemožňují dostatečně rychlé rozhodování soudů. Tyto průtahy jsou pohledem Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu plně přičitatelné státu.

Na neuspokojivou situaci v soudnictví ochránce opakovaně upozorňoval v pravidelných každoročních Souhrnných zprávách pro Poslaneckou sněmovnu, aktuálně pak v tiskové zprávě ze dne 14. března 2012 s názvem „Situace v soudnictví ohrožuje právo na spravedlivý proces“.¹ Při formulování připomínek² k návrhu Ministerstva spravedlnosti na zvýšení počtu zaměstnanců a závazného objemu prostředků na platy zaměstnanců a souvisejících výdajů v resortu justice v letech 2012 až 2014³ ochránce zdůraznil, že rychlá a kvalitní spravedlnost není zadarmo a nebude-li věc řešena v intencích uvedeného návrhu, bude se popsany nepříznivý trend prohlubovat a Česká republika se vystavuje dalším odsuzujícím rozsudkům ze strany nadnárodních soudních instancí.

V připomínkovém řízení⁴ ke změně zákona o elektronických komunikacích vyjádřil ochránce svoje zásadní negativní stanovisko k přesunu rozhodování účastnických sporů v oblasti elektronických komunikací (agenda Českého telekomunikačního úřadu) na obecné soudy, pokud by předtím nedošlo k výraznému personálnímu posílení justice. Zamýšlená změna podle ochránce nejen zhorší postavení občanů jako účastníků sporů, ale také paralyzuje fungování soudní moci, která ještě více pozbude svůj základní smysl poskytovat ochranu subjektivním právům kvalitně, spravedlivě a v přiměřeném čase.

Veřejný ochránce práv využívá tohoto způsobu předložení materiálu vládě České republiky, neboť neexistuje zvláštní procedura vypořádání zásadních připomínek a nesouhlasu veřejného ochránce práv. Současně tak činí v čase, kdy bude vláda České republiky v blízké době projednávat Zprávu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva o stavu vyřizování stížností v roce 2011 a návrh Ministerstva spravedlnosti na zvýšení počtu zaměstnanců a závazného objemu prostředků na platy zaměstnanců a souvisejících výdajů v resortu justice v letech 2012 až 2014.

¹ Dostupná na internetových stránkách www.ochrance.cz v sekci tiskové zprávy.

² Připomínky ochránce čj. PDCJ 820/2012.

³ Čj. 32/2012-EO-R.

⁴ Čj. 4856/12/05100/01000, připomínky ochránce čj. PDCJ: 710/2012.

Předkládaným materiálem veřejný ochránce práv vyjadřuje podporu pro schválení návrhu Ministerstva spravedlnosti na zvýšení počtu zaměstnanců a závazného objemu prostředků na platy zaměstnanců a souvisejících výdajů v resortu justice v letech 2012 až 2014 jako dílčího kroku personálního řešení stavu justice. Současně však požaduje komplexní řešení dlouhodobě materiálně a personálně poddimenzované justice, aby při výkonu soudní moci nedocházelo v masovém měřítku k popření práva na projednání věci v přiměřené lhůtě.